

1052**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 2 sierpnia 2007 r.

w sprawie szkoleń z zakresu oceny materiału siewnego, pobierania prób materiału siewnego i wykonywania badań laboratoryjnych

Na podstawie art. 45b ust. 1 ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2007 r. Nr 41, poz. 271 i Nr 80, poz. 541) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe wymagania dla jednostek organizacyjnych upoważnionych przez wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa do prowadzenia szkoleń, zwanych dalej „ośrodkami szkoleniowymi”;
- 2) programy szkoleń z zakresu oceny polowej materiału siewnego, oceny cech zewnętrznych materiału siewnego ziemniaka, zwanego dalej „sadzeniakami ziemniaka”, pobierania prób materiału siewnego i wykonywania badań laboratoryjnych przez analityków nasiennych;
- 3) sposób przeprowadzania egzaminu z zakresu ukończonego szkolenia;
- 4) wzór zaświadczenia o ukończeniu szkolenia.

§ 2. Ośrodek szkoleniowy powinien zapewnić bazę dydaktyczną dostosowaną do liczby uczestników szkolenia, w tym:

- 1) sale wykładowe;
- 2) środki dydaktyczne, w szczególności pomoce audiowizualne, takie jak: prezentacje multimedialne, filmy szkoleniowe, zestawy foliogramów, przeźrocz;
- 3) materiały szkoleniowe;
- 4) miejsca do prowadzenia zajęć praktycznych, w szczególności:
 - a) plantacje nasienne poszczególnych grup roślin uprawnych — do prowadzenia szkolenia w zakresie oceny polowej materiału siewnego,
 - b) magazyny z wyposażeniem niezbędnym do prowadzenia szkolenia w zakresie oceny cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka,
 - c) magazyny z materiałem siewnym przechowywanym w różnych opakowaniach wraz z wyposażeniem do pobierania prób — do prowadzenia szkolenia w zakresie pobierania prób materiału siewnego,

d) pomieszczenia wyposażone w materiały, sprzęt i aparaturę do prowadzenia szkolenia w zakresie wykonywania badań laboratoryjnych przez analityków nasiennych.

§ 3. Ośrodek szkoleniowy zapewnia prowadzenie szkoleń przez osoby, które posiadają przygotowanie zawodowe oraz dydaktyczne w zakresie prowadzonego szkolenia.

§ 4. Program szkolenia z zakresu:

- 1) oceny polowej materiału siewnego poszczególnych grup roślin uprawnych oraz oceny cech zewnętrznych sadzeniaków ziemniaka jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia;
- 2) pobierania prób materiału siewnego jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia;
- 3) oceny polowej i pobierania prób materiału szkółkarskiego jest określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia;
- 4) wykonywania badań laboratoryjnych przez analityków nasiennych jest określony w załączniku nr 4 do rozporządzenia.

§ 5. 1. Z zakresu ukończonego szkolenia przeprowadza się egzamin, który obejmuje część teoretyczną i praktyczną.

2. Część teoretyczna jest przeprowadzana w formie pisemnego testu.

3. Zaliczenie części teoretycznej następuje po udzieleniu przez osobę przystępującą do egzaminu nie mniej niż 75 % poprawnych odpowiedzi.

4. Część praktyczna, w zależności od zakresu przeprowadzonego szkolenia, polega odpowiednio na:

- 1) przeprowadzeniu przez osobę przystępującą do egzaminu po dwie oceny polowe materiału siewnego według każdej z metodyk obowiązujących dla poszczególnych grup roślin uprawnych;
- 2) przeprowadzeniu przez osobę przystępującą do egzaminu oceny cech zewnętrznych dwóch partii sadzeniaków ziemniaka;
- 3) rozpoznaniu przez osobę przystępującą do egzaminu materiału siewnego danego gatunku oraz pobraniu prób z pięciu partii materiału siewnego znajdujących się w nie mniej niż 3 typach opakowań;

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej — rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. Nr 131, poz. 915 oraz z 2007 r. Nr 38, poz. 244).

4) przeprowadzeniu przez osobę przystępującą do egzaminu analizy pięciu prób testowych materiału siewnego zgodnie ze szczegółowymi wymaganiami dotyczącymi wytwarzania oraz jakości materiału siewnego, określonymi w odrębnych przepisach²⁾, zwanymi dalej „wymaganiami szczegółowymi”.

5. Zaliczenie części praktycznej następuje po po-prawnym dokonaniu przez osobę przystępującą do egzaminu czynności, o których mowa w ust. 4.

§ 6. Po ukończeniu szkolenia i zdaniu egzaminu z zakresu ukończonego szkolenia wydaje się zaświad-

²⁾ Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 lutego 2007 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania i jakości materiału siewnego (Dz. U. Nr 29, poz. 189 i Nr 110, poz. 764).

czenie o ukończeniu szkolenia, którego wzór jest określony w załączniku nr 5 do rozporządzenia.

§ 7. Traci moc rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie szkoleń oraz egzaminów związanych z udzielaniem upoważnień lub akredytacji w zakresie oceny polowej lub pobierania próbek materiału siewnego, oraz przeprowadzania kontroli czynności akredytowanych kwalifikatorów i akredytowanych próbobiorców (Dz. U. Nr 94, poz. 918 oraz z 2007 r. Nr 77, poz. 521).

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: w z. *H. Kowalczyk*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa
i Rozwoju Wsi z dnia 2 sierpnia 2007 r. (poz. 1052)

Załącznik nr 1

PROGRAM SZKOLENIA Z ZAKRESU OCENY POLOWEJ MATERIAŁU SIEWNEGO POSZCZEGÓLNYCH GRUP ROŚLIN UPRAWNYCH
ORAZ OCENY CECH ZEWNĘTRZNYCH SADZENIAKÓW ZIEMNIAKA

Czas trwania szkolenia	Grupa roślin		
	zbożowe	pastewne	oleiste i włókniste
AGROTECHNIKA			
3 godz.	Zagadnienia: 1) podstawy ogólnej uprawy roli oraz roślin zbożowych; 2) zasady zmianowania roślin oraz płodozmian dla roślin zbożowych, z uwzględnieniem specyfiki gatunku oraz wymagań związanych z produkcją dobrej jakości materiału siewnego; 3) zabiegi uprawowe poprzedzające zakładanie plantacji nasiennych roślin zbożowych; 4) owies głuchy oraz inne gatunki chwastów mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego; 5) choroby i szkodniki charakterystyczne dla poszczególnych gatunków roślin zbożowych, mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego	Zagadnienia: 1) podstawy ogólnej uprawy roli oraz poszczególnych grup roślin pastewnych; 2) zasady zmianowania roślin oraz płodozmian, z uwzględnieniem specyfiki gatunku oraz wymagań związanych z produkcją dobrej jakości materiału siewnego poszczególnych grup roślin pastewnych: a) strączkowców, b) motylkowatych drobnonasiennych, c) traw, d) innych roślin; 3) zabiegi uprawowe poprzedzające zakładanie plantacji nasiennych roślin; 4) chwasty mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego; 5) choroby i szkodniki charakterystyczne dla poszczególnych grup roślin pastewnych, mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego	Zagadnienia: 1) podstawy ogólnej uprawy roli oraz poszczególnych gatunków roślin oleistych i włóknistych; 2) zasady zmianowania roślin oraz płodozmian dla roślin oleistych i włóknistych, z uwzględnieniem specyfiki gatunku oraz wymagań związanych z produkcją dobrej jakości materiału siewnego poszczególnych gatunków roślin oleistych i włóknistych; 3) zabiegi uprawowe poprzedzające zakładanie plantacji nasiennych; 4) chwasty mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego; 5) choroby i szkodniki charakterystyczne dla poszczególnych gatunków roślin oleistych i włóknistych, mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego roślin oleistych i włóknistych

NASIENNICTWO			
	Zagadnienia:	Zagadnienia:	Zagadnienia:
w przypadku roślin zbożowych oraz oleistych i włóknistych — 3 godz., w przypadku roślin pastewnych — 5 godz.	1) prawidłowe prowadzenie plantacji nasieniowych poszczególnych gatunków roślin zbożowych, uwzględniające wymagania dla gatunku, w szczególności w zakresie izolacji przestrzennej; 2) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego odmian mieszańcowych roślin zbożowych, ze szczególnym uwzględnieniem kukurydzy oraz żyta; 3) pielęgnacja plantacji nasiennych, w szczególności stosowanie zabiegów ochrony roślin oraz przeprowadzanie niezbędnej selekcji; 4) szacowanie wielkości zbioru nasion poszczególnych gatunków roślin zbożowych; 5) zasady zbioru materiału siewnego; 6) zagadnienia związane z przerobem nasion, w szczególności suszenie, czyszczenie i zaprawianie; 7) dokumentacja dotycząca wytwarzania materiału siewnego	1) prawidłowe prowadzenie plantacji nasieniowych poszczególnych grup roślin pastewnych, uwzględniające wymagania dla gatunku, w szczególności w zakresie izolacji przestrzennej; 2) pielęgnacja plantacji nasiennych, w szczególności stosowanie zabiegów ochrony roślin oraz przeprowadzanie niezbędnej selekcji; 3) pielęgnacja plantacji nasiennych gatunków: a) wieloletnich oraz b) o dwuletnim cyklu produkcji, w tym prowadzonych metodą bezwysadkową; 4) szacowanie wielkości zbioru nasion poszczególnych grup roślin pastewnych: a) strączkowych, b) motylkowatych drobnonasiennych, c) traw, d) innych roślin; 5) zasady zbioru materiału siewnego; 6) zagadnienia związane z przerobem nasion, w szczególności suszenie, czyszczenie i zaprawianie; 7) dokumentacja dotycząca wytwarzania materiału siewnego	1) prawidłowe prowadzenie plantacji nasieniowych poszczególnych gatunków roślin oleistych i włóknistych, uwzględniające wymagania dla gatunku, w szczególności w zakresie izolacji przestrzennej; 2) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego odmian mieszańcowych roślin oleistych i włóknistych; 3) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego mieszańców złożonych rzepaku; 4) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego konopi; 5) pielęgnacja plantacji nasiennych, w szczególności stosowanie zabiegów ochrony roślin oraz przeprowadzanie ewentualnej selekcji; 6) pielęgnacja plantacji nasiennych gatunków o dwuletnim cyklu produkcji, w tym prowadzonych metodą bezwysadkową; 7) szacowanie wielkości zbioru roślin oleistych i włóknistych; 8) zasady zbioru materiału siewnego, z uwzględnieniem specyfiki gatunku; 9) zagadnienia związane z przerobem nasion, w szczególności suszenie, czyszczenie i zaprawianie; 10) dokumentacja dotycząca wytwarzania materiału siewnego

ODMIANOZNAWSTWO			
6 godz., w tym 4 godz. — szkolenie praktyczne	Zagadnienia:	Zagadnienia:	Zagadnienia:
	1) biologiczne cechy charakterystyczne dla poszczególnych gatunków roślin zbożowych; 2) urzędowy opis odmian; 3) podstawowe cechy wyróżniające poszczególne odmiany; 4) zasady rozpoznawania odmian; 5) informacje z oceny tożsamości	1) biologiczne cechy charakterystyczne dla poszczególnych gatunków roślin pastewnych: a) strączkowych, b) motylkowatych drobnonasiennych, c) traw, d) innych roślin; 2) urzędowy opis odmian; 3) podstawowe cechy wyróżniające poszczególne odmiany; 4) zasady rozpoznawania odmian; 5) informacje z oceny tożsamości	1) biologiczne cechy charakterystyczne dla poszczególnych gatunków roślin oleistych i włóknistych; 2) urzędowy opis odmian; 3) podstawowe cechy wyróżniające poszczególne odmiany; 4) zasady rozpoznawania odmian; 5) informacje z oceny tożsamości
PRZEPISY DOTYCZĄCE NASIENICTWA			
3 godz.	Zagadnienia:	Zagadnienia:	Zagadnienia:
	1) przepisy ustawy o nasiennictwie; 2) przepisy ustawy o ochronie roślin dotyczące nasiennictwa; 3) przepisy wykonawcze do ustawy o nasiennictwie; 4) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału siewnego roślin zbożowych	1) przepisy ustawy o nasiennictwie; 2) przepisy ustawy o ochronie roślin dotyczące nasiennictwa; 3) przepisy wykonawcze do ustawy o nasiennictwie; 4) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału siewnego roślin pastewnych: a) strączkowych, b) motylkowatych drobnonasiennych, c) traw, d) innych roślin	1) przepisy ustawy o nasiennictwie; 2) przepisy ustawy o ochronie roślin dotyczące nasiennictwa; 3) przepisy wykonawcze do ustawy o nasiennictwie; 4) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału siewnego poszczególnych gatunków roślin oleistych i włóknistych

METODYKI OCENY POLOWEJ			
6 godz., w tym 4 godz. — szkolenie praktyczne	Zagadnienia: 1) terminy dokonywania oceny polowej; 2) zakres dokonywania oceny; 3) liczba ocen stanu plantacji nasiennych i zakres czynności dokonywanych przez kwalifikatora w każdej z ocen; 4) metodyki oceny plantacji nasiennych roślin zbożowych; 5) istotne różnice i zasady określające zastosowanie odpowiedniej metodyki do poszczególnych gatunków (w tym kukurydzy); 6) szczegółowa ocena według norm procentowych; 7) szczegółowa ocena według norm powierzchni; 8) ocena występowania owsa głuchego	Zagadnienia: 1) terminy dokonywania oceny polowej; 2) zakres dokonywania oceny; 3) liczba ocen stanu plantacji nasiennych i zakres czynności dokonywanych przez kwalifikatora w każdej z ocen; 4) metodyki oceny plantacji nasiennych roślin pastewnych: a) strączkowatych, b) motylkowatych drobnonasiennych, c) traw, d) innych roślin; 5) istotne różnice i zasady określające zastosowanie odpowiedniej metodyki do poszczególnych gatunków; 6) szczegółowa ocena według norm procentowych; 7) szczegółowa ocena według norm powierzchni; 8) ocena występowania owsa głuchego	Zagadnienia: 1) terminy dokonywania oceny polowej; 2) zakres dokonywania oceny; 3) liczba ocen stanu plantacji nasiennych i zakres czynności dokonywanych przez kwalifikatora w każdej z ocen; 4) metodyki oceny plantacji nasiennych roślin oleistych i włóknistych; 5) istotne różnice i zasady określające zastosowanie odpowiedniej metodyki do poszczególnych gatunków; 6) szczegółowa ocena według norm procentowych; 7) szczegółowa ocena według norm powierzchni; 8) ocena występowania owsa głuchego

Czas trwania szkolenia	Grupa roślin		
	burak cukrowy i pastewny	rośliny warzywne	ziemniak
AGROTECHNIKA			
w przypadku buraka cukrowego i pastewnego oraz ziemniaka — 2 godz., w przypadku roślin warzywnych — 6 godz.	Zagadnienia: 1) podstawy ogólnej uprawy roli i uprawy buraka; 2) zasady zmienowania roślin oraz płodozmian dla buraka, z uwzględnieniem specyfiki gatunku oraz wymagań związanych z produkcją siewnego; 3) zabiegi uprawowe poprzedzające zakładanie plantacji nasiennych; 4) chwasty mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego; 5) choroby i szkodniki mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego; 6) specyfika uprawy gatunku, z uwzględnieniem dwuletniego cyklu rozwoju buraka	Zagadnienia: 1) podstawy ogólnej uprawy roli i poszczególnych gatunków roślin warzywnych; 2) zasady zmienowania roślin oraz płodozmian dla roślin warzywnych, z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych gatunków oraz wymagań związanych z produkcją dobrej jakości materiału siewnego; 3) plantacje nasienne prowadzone pod osłonami; 4) zabiegi uprawowe poprzedzające zakładanie plantacji nasiennych roślin warzywnych; 5) chwasty mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego; 6) choroby i szkodniki roślin warzywnych mające wpływ na jakość wytwarzanego materiału siewnego; 7) specyfika uprawy gatunków roślin warzywnych o dwuletnim cyklu rozwoju	Zagadnienia: 1) podstawy ogólnej uprawy roli, z uwzględnieniem specyfiki uprawy ziemniaka; 2) zasady zmienowania roślin oraz płodozmian uwzględniający specyfikę gatunku oraz wymagań związanych z produkcją dobrej jakości sadzeńiaków ziemniaka; 3) zabiegi uprawowe poprzedzające zakładanie plantacji nasiennych ziemniaka; 4) zagadnienia związane z organizmami kwarantannowymi związanymi z wytwarzaniem materiału siewnego ziemniaka, w szczególności <i>Clavibacter</i>, <i>Synchytrium</i>, <i>Meloidogyne</i>, <i>Globodera</i>, <i>Ralstonia</i>; 5) choroby i szkodniki ziemniaka inne niż kwarantannowe, w szczególności choroby wirusowe ziemniaka, czarna nóżka, ryzoktonioza, stonka ziemniaczana, mszyce jako wektory wirusów

NASIENNICTWO			
4 godz.	Zagadnienia:	Zagadnienia:	Zagadnienia:
	1) prawidłowe prowadzenie plantacji nasiennych uwzględniające wymagania dla gatunku, w szczególności w zakresie izolacji przestrzennej; 2) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego buraka, z uwzględnieniem odmian mieszańcowych; 3) pielęgnacja plantacji nasiennych, w szczególności stosowanie zabiegów ochrony roślin oraz przeprowadzanie niezbędnej selekcji; 4) przechowywanie wysadków buraka oraz uprawa metodą bezwysadkową; 5) szacowanie wielkości zbioru materiału siewnego; 6) zasady zbioru materiału siewnego; 7) zagadnienia związane z przerobem nasion, w szczególności suszenie, czyszczenie i zaprawianie; 8) dokumentacja dotycząca wytwarzania materiału siewnego	1) prawidłowe prowadzenie plantacji nasiennych uwzględniające wymagania dla poszczególnych gatunków, w szczególności w zakresie izolacji przestrzennej; 2) specyfika i zasady produkcji materiału siewnego gatunków o dwuletnim cyklu rozwoju oraz odmian mieszańcowych; 3) pielęgnacja plantacji nasiennych, w szczególności stosowanie zabiegów ochrony roślin oraz przeprowadzanie niezbędnej selekcji; 4) przechowywanie wysadków gatunków o dwuletnim cyklu rozwoju oraz uprawa metodą bezwysadkową; 5) szacowanie wielkości zbioru materiału siewnego; 6) zasady zbioru materiału siewnego poszczególnych gatunków roślin warzywnych; 7) zagadnienia związane z przerobem nasion, w szczególności suszenie, czyszczenie i zaprawianie; 8) dokumentacja dotycząca wytwarzania materiału siewnego	1) prawidłowe prowadzenie plantacji nasiennych uwzględniające wymagania dla ziemniaka; 2) podstawowe choroby wirusowe mające znaczenie gospodarcze; 3) problem mszyc jako wektorów wirusów; 4) specyfika i zasady produkcji sadzonek ziemniaka; 5) pielęgnacja plantacji nasiennych, w szczególności stosowanie zabiegów zwalczania szkodników, chorób grzybowych, desykacja; 6) wykonywanie na plantacji nasiennej niezbędnej selekcji; 7) mikorozmnażanie; 8) zasady etykietowania sadzonek ziemniaka; 9) pobieranie prób do laboratoryjnej oceny zdrowotności; 10) warunki zastosowania uproszczonej oceny laboratoryjnej; 11) przechowywanie i przerób sadzonek ziemniaka, w tym zasady sortowania; 12) dokumentacja dotycząca wytwarzania sadzonek ziemniaka

ODMIANOZNAWSTWO			
7 godz., w tym 5 godz. — szkolenie praktyczne	Zagadnienia:	Zagadnienia:	Zagadnienia:
	1) biologiczne cechy charakterystyczne dla poszczególnych gatunków; 2) podstawowe cechy poszczególnych odmian; 3) urzędowy opis odmiany; 4) rozpoznawanie odmian; 5) informacje z oceny tożsamości	1) biologiczne cechy charakterystyczne dla poszczególnych gatunków; 2) podstawowe cechy poszczególnych odmian; 3) urzędowy opis odmiany; 4) rozpoznawanie odmian; 5) informacje z oceny tożsamości	1) biologiczne cechy charakterystyczne dla poszczególnych gatunków; 2) podstawowe cechy poszczególnych odmian, w tym „kiefki świetlne”; 3) urzędowy opis odmiany; 4) rozpoznawanie odmian poprzez obserwację roślin, kiefków oraz bulw
PRZEPISY DOTYCZĄCE NASIENICTWA			
3 godz.	Zagadnienia:	Zagadnienia:	Zagadnienia:
	1) przepisy ustawy o nasiennictwie; 2) przepisy ustawy o ochronie roślin dotyczące nasiennictwa; 3) przepisy wykonawcze do ustawy o nasiennictwie; 4) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału siewnego buraka	1) przepisy ustawy o nasiennictwie; 2) przepisy ustawy o ochronie roślin dotyczące nasiennictwa, w tym wymagania specjalne dla niektórych gatunków roślin warzywnych; 3) przepisy wykonawcze do ustawy o nasiennictwie; 4) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału siewnego dla poszczególnych grup roślin warzywnych	1) przepisy ustawy o nasiennictwie; 2) przepisy ustawy o ochronie roślin dotyczące ziemniaka; 3) przepisy wykonawcze do ustawy o nasiennictwie; 4) przepisy wykonawcze do ustawy o ochronie roślin w zakresie organizmów kwadrantarnowych i kontroli fitosanitarnej dotyczące ziemniaka; 5) przepisy dotyczące raka ziemniaka; 6) szczegółowe wymagania dotyczące wytwarzania i jakości materiału siewnego ziemniaka

METODYKI OCENY POLOWEJ ORAZ OCENY CECH ZEWNĘTRZNYCH			
w przypadku buraka cukrowego i pastewnego oraz roślin warzywnych — 6 godz., w tym 2 godz. — szkolenie praktyczne,	Zagadnienia:	Zagadnienia:	Zagadnienia:
	1) terminy dokonywania oceny polowej; 2) zakres dokonywania oceny; 3) liczba ocen stanu plantacji nasiennych i zakres czynności dokonywanych przez kwalifikatora w każdej z ocen; 4) metodyka oceny plantacji nasiennych buraka, z uwzględnieniem odmian mieszańcowych i różnej plodności, prowadzonych metodą: a) tradycyjną, b) bezwysadkową; 5) szczegółowa metodyka oceny cech zewnętrznych wysadków buraka	1) terminy dokonywania oceny polowej; 2) zakres dokonywania oceny; 3) liczba ocen stanu plantacji nasiennych i zakres czynności dokonywanych przez kwalifikatora w każdej z ocen; 4) metodyka oceny plantacji nasiennych roślin warzywnych, z uwzględnieniem odmian mieszańcowych; 5) metodyka oceny plantacji nasiennych gatunków o dwuletnim cyklu rozwoju, prowadzonych metodą: a) tradycyjną, b) bezwysadkową; 6) szczegółowa metodyka oceny cech zewnętrznych wysadków gatunków o dwuletnim cyklu rozwoju; 7) metodyka oceny plantacji nasiennych roślin warzywnych prowadzonych pod osłonami	1) terminy dokonywania oceny polowej plantacji nasiennych ziemniaka; 2) zakres dokonywania oceny; 3) liczba ocen stanu plantacji nasiennych i zakres czynności dokonywanych przez kwalifikatora w każdej z ocen, z uwzględnieniem oceny plantacji nasiennej zgłoszonej do uproszczonej oceny laboratoryjnej; 4) metodyka oceny plantacji nasiennych ziemniaka; 5) metodyka oceny procesu mikrorozmnażania; 6) pobieranie prób do laboratoryjnej oceny zdrowotności (oceny weryfikacyjnej); 7) metodyka oceny cech zewnętrznych
w przypadku ziemniaka — 8 godz., w tym 4 godz. — szkolenie praktyczne			

Załącznik nr 2

PROGRAM SZKOLENIA Z ZAKRESU POBIERANIA PRÓB MATERIAŁU SIEWNEGO

Lp.	Zagadnienia	Czas trwania szkolenia (w godz.)	Uwagi
1	Podstawy nasionoznawstwa roślin uprawnych	2	wykład
2	Prawodawstwo dotyczące pobierania prób i oceny nasion	1	wykład
3	Zasady pobierania prób i podstawy statystyki	2	wykład
4	Pobieranie prób a jednolitość partii	1	wykład
5	Badanie jednolitości partii; tolerancje w nasiennictwie	1	wykład
6	Automatyczny sposób pobierania prób	1	wykład
7	Sprzęt i zasady wydzielania próby; prowadzenie dokumentacji	2	szkolenie praktyczne
8	Pobieranie prób z pojemników — sprzęt i zasady pobierania	1	szkolenie praktyczne
9	Pobieranie prób ze strumienia nasion oraz z małych opakowań	3	szkolenie praktyczne
10	Pobieranie prób z worków, kontenerów i opakowań typu „big-bag”	2	szkolenie praktyczne
11	Nadzorowanie automatycznego sposobu pobierania prób	1	szkolenie praktyczne

Załącznik nr 3

PROGRAM SZKOLENIA Z ZAKRESU OCENY POLOWEJ I POBIERANIA PRÓB MATERIAŁU SZKÓŁKARSKIEGO

Lp.	Zagadnienia	Czas trwania szkolenia (w godz.)	Uwagi
1	Pomologia roślin sadowniczych — cechy charakterystyczne odmian, rozpoznawanie odmian	3	wykład
2	Choroby i szkodniki materiału szkółkarskiego	2	wykład
3	Zasady i sposoby produkcji materiału szkółkarskiego	2	wykład
4	Przepisy dotyczące rejestracji i ochrony prawnej odmian roślin sadowniczych, oceny polowej oraz pobierania prób materiału szkółkarskiego	2	wykład
5	Zasady i metody oceny polowej materiału szkółkarskiego	3	wykład
6	Zasady i metody pobierania prób materiału szkółkarskiego	1	wykład
7	Ocena polowa materiału szkółkarskiego — rozpoznawanie odmian, ocena polowa różnych rodzajów materiału szkółkarskiego	6	szkolenie praktyczne
8	Pobieranie prób materiału szkółkarskiego	1	szkolenie praktyczne

Załącznik nr 4

PROGRAM SZKOLENIA Z ZAKRESU WYKONYWANIA BADAŃ LABORATORYJNYCH
PRZEZ ANALITYKÓW NASIENNYCH**I. Część ogólna**

1. Program szkolenia dotyczy:

- 1) roślin zbożowych;
- 2) roślin pastewnych, w tym:
 - a) strączkowych,
 - b) motylkowatych drobnonasiennych,
 - c) traw,
 - d) innych roślin;
- 3) roślin oleistych i włóknistych;
- 4) buraka cukrowego i pastewnego;
- 5) roślin warzywnych.

2. Program szkolenia obejmuje zagadnienia z zakresu:

- 1) przepisów dotyczących nasiennictwa;
- 2) biologii roślin uprawnych i chwastów charakterystycznych dla danej grupy roślin;
- 3) sposobu dokumentowania przebiegu analiz oraz prowadzenia dokumentacji laboratoryjnej;
- 4) wykonywania oceny laboratoryjnej zgodnie z metodyką ISTA;
- 5) sposobu korzystania ze sprzętu i aparatury laboratoryjnej.

II. Część szczegółowa**A. Zakres szkolenia dla osób, które po raz pierwszy odbywają szkolenie z zakresu wykonywania badań laboratoryjnych materiału siewnego poszczególnych grup roślin**

1. Zakres szkolenia teoretycznego (czas trwania — 15 godz.) obejmuje:

- 1) wybrane zagadnienia z przepisów dotyczących nasiennictwa w zakresie oceny laboratoryjnej materiału siewnego;
- 2) prowadzenie dokumentacji laboratoryjnej oraz wydawanie świadectw lub informacji po zakończeniu oceny laboratoryjnej materiału siewnego;
- 3) wybrane zagadnienia z botaniki, w szczególności:
 - a) budowa nasion roślin uprawnych i chwastów,
 - b) charakterystyczne organizmy szkodliwe dla danej grupy roślin uprawnych,
 - c) budowa morfologiczna roślin jednoliściennych, dwuliściennych;
- 4) metody oceny laboratoryjnej materiału siewnego dla poszczególnych gatunków;

5) sposób postępowania ze sprzętem i aparaturą laboratoryjną, w szczególności prowadzenie zapisów przebiegu temperatur, kalibracja wag, rozdzielaczy;

6) wykonanie analiz czystości i oceny zdolności kiełkowania oraz innych oznaczeń zgodnie z wymaganiami szczegółowymi.

2. Zakres szkolenia praktycznego obejmuje:

1) w przypadku roślin zbożowych:

a) rozróżnianie gatunków zbóż, definicje nasion czystych (czas trwania — nie mniej niż 1,5 godz.),

b) wydzielanie próby analitycznej z próby średniej oraz zasady ważenia próby (czas trwania — nie mniej niż 0,5 godz.),

c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania — nie mniej niż 6 godz.), w tym:

— podział na frakcje,

— rodzaje zanieczyszczeń,

— dodatkowe badania wykonywane na nasionach czystych (wielokrotne jednostki nasienne, masa 1000 nasion),

— zasady obliczeń,

d) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków, w tym identyfikacja owsa głuchego i fatuoidów homo- i heterozygotycznych (czas trwania — nie mniej niż 4 godz.),

e) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania — nie mniej niż 7 godz.), w tym:

— podłoże i warunki kiełkowania,

— przerywanie spoczynku,

— odliczanie nasion,

— wysiew nasion,

— klasyfikacja siewek,

— wykonanie obliczenia,

f) oznaczanie wilgotności (czas trwania — nie mniej niż 2 godz.), w tym:

— naważanie,

— śrutowanie,

— ważenie,

— obliczanie,

g) zestawianie wyników i porównywanie z wymaganiami szczegółowymi, wydawanie świadectw lub informacji (czas trwania — nie mniej niż 0,5 godz.);

- 2) w przypadku roślin pastewnych — strączkowych:
- a) rozróżnianie gatunków roślin, definicje nasion czystych (czas trwania — nie mniej niż 1,5 godz.),
 - b) wydzielanie próby analitycznej z próby średniej i zasady ważenia próby (czas trwania — nie mniej niż 0,5 godz.),
 - c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania — nie mniej niż 6 godz.), w tym:
 - podział na frakcje,
 - rodzaje zanieczyszczeń
 - zasady obliczeń,
 - d) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków (czas trwania — nie mniej niż 4 godz.),
 - e) oznaczanie zawartości nasion gorzkich w łubinach (czas trwania — nie mniej niż 1 godz.),
 - f) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania — nie mniej niż 6 godz.), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - przerywanie spoczynku,
 - odliczanie nasion,
 - wysiew nasion,
 - klasyfikacja siewek,
 - wykonanie obliczenia,
 - g) zestawianie wyników i porównywanie z wymaganiami szczegółowymi, wydawanie świadectw lub informacji (czas trwania — nie mniej niż 0,5 godz.);
- 3) w przypadku roślin pastewnych — motylkowatych drobnonasiennych:
- a) rozróżnianie gatunków roślin, definicje nasion czystych (czas trwania — nie mniej niż 3 godz.),
 - b) wydzielanie próby analitycznej z próby średniej oraz zasady ważenia próby (czas trwania — nie mniej niż 0,5 godz.),
 - c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania — nie mniej niż 6 godz.), w tym:
 - podział na frakcje,
 - rodzaje zanieczyszczeń,
 - zasady obliczeń,
 - d) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków (czas trwania — nie mniej niż 7 godz.),
 - e) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania — nie mniej niż 7 godz.), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - przerywanie spoczynku,
 - odliczanie nasion,
 - wysiew nasion,
 - klasyfikacja siewek,
 - wykonanie obliczenia,
 - f) zestawianie wyników i porównywanie z wymaganiami szczegółowymi, wydawanie świadectw lub informacji (czas trwania — nie mniej niż 0,5 godz.);
- 4) w przypadku roślin pastewnych — traw:
- a) rozróżnianie gatunków roślin, definicje nasion czystych (czas trwania — nie mniej niż 7 godz.),
 - b) wydzielanie próby analitycznej z próby średniej oraz zasady ważenia próby (czas trwania — nie mniej niż 0,5 godz.),
 - c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania — nie mniej niż 6 godz.), w tym:
 - podział na frakcje,
 - rodzaje zanieczyszczeń,
 - zasady obliczeń,
 - d) kalibrację i stosowanie dmuchawy (czas trwania — nie mniej niż 4 godz.),
 - e) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków (czas trwania — nie mniej niż 4 godz.),
 - f) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania — nie mniej niż 7 godz.), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - przerywanie spoczynku,
 - odliczanie nasion,
 - wysiew nasion,
 - klasyfikacja siewek,
 - wykonanie obliczenia,
 - g) zestawianie wyników i porównywanie z wymaganiami szczegółowymi, wydawanie świadectw lub informacji (czas trwania — nie mniej niż 0,5 godz.);
- 5) w przypadku roślin pastewnych — innych gatunków:
- a) rozróżnianie gatunków roślin, definicje nasion czystych (czas trwania — nie mniej niż 3 godz.),
 - b) wydzielanie próby analitycznej z próby średniej oraz zasady ważenia próby (czas trwania — nie mniej niż 0,5 godz.),
 - c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania — nie mniej niż 6 godz.), w tym:
 - podział na frakcje,
 - rodzaje zanieczyszczeń,
 - zasady obliczeń,
 - d) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków (czas trwania — nie mniej niż 7 godz.),

- e) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania — nie mniej niż 7 godz.), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - przerywanie spoczynku,
 - odliczanie nasion,
 - wysiew nasion,
 - klasyfikacja siewek,
 - wykonanie obliczenia,
 - f) zestawianie wyników i porównywanie z wymaganiami szczegółowymi, wydawanie świadectw lub informacji (czas trwania — nie mniej niż 0,5 godz.);
- 6) w przypadku buraka cukrowego i pastewnego:
- a) definicje nasion czystych dla nasion i nasion otoczkowanych (czas trwania — nie mniej niż 1,5 godz.),
 - b) wydzielanie próby laboratoryjnej z próby średniej i zasady ważenia próby (czas trwania — nie mniej niż 0,5 godz.),
 - c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania — nie mniej niż 3 godz.), w tym:
 - podział na frakcje — nasiona i otoczki,
 - rodzaje zanieczyszczeń,
 - zasady obliczeń,
 - d) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin zgodnie z wymaganiami szczegółowymi (czas trwania — nie mniej niż 1 godz.),
 - e) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania — nie mniej niż 6 godz.), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - odliczanie nasion,
 - płukanie i suszenie nasion,
 - wysiew nasion,
 - klasyfikacja siewek,
 - wykonanie obliczenia,
 - f) oznaczanie wilgotności (czas trwania — nie mniej niż 1 godz.), w tym:
 - naważanie,
 - ważenie,
 - obliczanie,
 - g) zestawianie wyników i porównanie z wymaganiami szczegółowymi, wydanie świadectw lub informacji (czas trwania — nie mniej niż 0,5 godz.);
- 7) w przypadku roślin oleistych i włóknistych:
- a) rozróżnianie gatunków, definicje nasion czystych (czas trwania — nie mniej niż 2 godz.),
 - b) wydzielanie próby analitycznej z próby średniej oraz zasady ważenia próby (czas trwania — nie mniej niż 0,5 godz.),
 - c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania — nie mniej niż 3,5 godz.), w tym:
 - podział na frakcje,
 - rodzaje zanieczyszczeń,
 - zasady obliczeń,
 - d) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków (czas trwania — nie mniej niż 4 godz.),
 - e) oznaczanie zdrowotności nasion (czas trwania — nie mniej niż 2 godz.),
 - f) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania — nie mniej niż 6 godz.), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - przerywanie spoczynku,
 - odliczanie nasion,
 - wysiew nasion,
 - klasyfikacja siewek,
 - wykonanie obliczenia,
 - g) zestawianie wyników i porównywanie z wymaganiami szczegółowymi, wydawanie świadectw lub informacji (czas trwania — nie mniej niż 0,5 godz.);
- 8) w przypadku roślin warzywnych:
- a) rozróżnianie gatunków, definicje nasion czystych (czas trwania — nie mniej niż 3 godz.),
 - b) wydzielanie próby analitycznej z próby średniej i zasady ważenia próby (czas trwania — nie mniej niż 0,5 godz.),
 - c) zasady wykonywania analizy czystości (czas trwania — nie mniej niż 3,5 godz.), w tym:
 - podział na frakcje,
 - rodzaje zanieczyszczeń,
 - zasady obliczeń,
 - d) zasady oznaczania zawartości nasion innych gatunków roślin zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków (czas trwania — nie mniej niż 1 godz.),
 - e) ocenę zdolności kiełkowania nasion (czas trwania — nie mniej niż 7 godz.), w tym:
 - podłoże i warunki kiełkowania,
 - przerywanie spoczynku,
 - odliczanie nasion,
 - wysiew nasion,
 - klasyfikacja siewek,
 - wykonanie obliczenia,
 - f) zestawianie wyników i porównywanie z wymaganiami szczegółowymi, wydawanie świadectw lub informacji (czas trwania — nie mniej niż 0,5 godz.).

B. Zakres szkolenia dla analityków nasiennych, którzy ubiegają się o odbycie dodatkowego szkolenia z zakresu badań laboratoryjnych materiału siewnego innej grupy roślin

1. Zakres szkolenia teoretycznego (czas trwania — nie mniej niż 8 godz.) obejmuje:
 - 1) wybrane zagadnienia z przepisów dotyczących nasiennictwa w zakresie oceny laboratoryjnej materiału siewnego;
 - 2) prowadzenie dokumentacji laboratoryjnej oraz wydawanie świadectw lub informacji po zakończeniu oceny laboratoryjnej materiału siewnego;
 - 3) metody oceny laboratoryjnej materiału siewnego dla poszczególnych gatunków.
2. Szkolenie praktyczne obejmuje zakres określony w lit. A ust. 2 — w zależności od wybranej grupy roślin.

C. Zakres szkolenia dla analityków nasiennych, którym kończy się okres ważności zaświadczenia i którzy ubiegają się o wydanie nowego zaświadczenia w tym samym zakresie

1. Zakres szkolenia teoretycznego (czas trwania — nie mniej niż 8 godz.) obejmuje:
 - 1) wybrane zagadnienia z przepisów dotyczących nasiennictwa w zakresie oceny laboratoryjnej materiału siewnego;
 - 2) prowadzenie dokumentacji laboratoryjnej oraz wydawanie świadectw lub informacji po zakończeniu oceny laboratoryjnej materiału siewnego;
 - 3) metody oceny laboratoryjnej materiału siewnego dla poszczególnych gatunków.
2. Zakres szkolenia praktycznego obejmuje:
 - 1) w przypadku roślin zbożowych (czas trwania — nie mniej niż 7 godz.):
 - a) wykonanie analizy czystości i oceny zdolności kiełkowania oraz innych oznaczeń, zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków, w szczególności:
 - pszenicy,
 - pszenżyta,
 - jęczmienia,
 - owsa,
 - żyta,
 - b) wykonanie analiz nie mniej niż 5 prób testowych,
 - c) wydzielenie nie mniej niż 2 prób analitycznych z prób średnich,
 - d) wykonanie oznaczenia wilgotności — 1 próba,
 - e) zestawianie wyników oraz wydawanie świadectw lub informacji;

2) w przypadku roślin pastewnych — strączkowych (czas trwania — nie mniej niż 7 godz.):

- a) wykonanie analizy czystości i oceny zdolności kiełkowania oraz innych oznaczeń, zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków, w szczególności:
 - grochu siewnego,
 - łubinów,
 - wyki siewnej i kosmatej,
 - bobiku,
- b) wykonanie analiz nie mniej niż 4 prób testowych,
- c) wydzielenie nie mniej niż 2 prób analitycznych z prób średnich,
- d) oznaczanie nasion gorzkich dla łubinów,
- e) zestawianie wyników oraz wydawanie świadectw lub informacji;

3) w przypadku roślin pastewnych — motylkowatych drobnonasiennych (czas trwania — nie mniej niż 7 godz.):

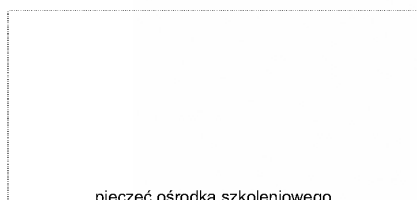
- a) wykonanie analizy czystości i oceny zdolności kiełkowania oraz innych oznaczeń, zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków, w szczególności:
 - koniczyny łąkowej,
 - koniczyny białej,
 - lucerny mieszańcowej,
- b) wykonanie analiz nie mniej niż 4 prób testowych,
- c) wydzielenie nie mniej niż 2 prób analitycznych z prób średnich,
- d) zestawianie wyników oraz wydawanie świadectw lub informacji;

4) w przypadku roślin pastewnych — traw (czas trwania — nie mniej niż 14 godz.):

- a) wykonanie analizy czystości i oceny zdolności kiełkowania oraz innych oznaczeń, zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków, w szczególności:
 - życicy,
 - wiechliny,
 - kupkówki,
 - tymotki,
 - mietlicy,
 - kostrzewy,
- b) wykonanie analiz nie mniej niż 6 prób testowych,
- c) wydzielenie nie mniej niż 2 prób analitycznych z prób średnich,
- d) zestawianie wyników oraz wydawanie świadectw lub informacji;

- 5) w przypadku roślin pastewnych — innych gatunków (czas trwania — nie mniej niż 7 godz.):
- a) wykonanie analizy czystości i oceny zdolności kiełkowania oraz innych oznaczeń, zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków, w szczególności:
 - facelii błękitnej,
 - kapusty pastewnej,
 - b) wykonanie analiz nie mniej niż 2 prób testowych,
 - c) wydzielenie nie mniej niż 2 prób analitycznych z prób średnich,
 - d) zestawianie wyników oraz wydawanie świadectw lub informacji;
- 6) w przypadku buraka cukrowego i pastewnego (czas trwania — nie mniej niż 7 godz.):
- a) wykonanie analizy czystości i oceny zdolności kiełkowania oraz innych oznaczeń, zgodnie z wymaganiami szczegółowymi,
 - b) wykonanie nie mniej niż 4 prób testowych, w tym 2 prób obejmujących kłębki jednokiełkowe,
 - c) wydzielenie nie mniej niż 2 prób analitycznych z prób średnich,
 - d) obliczanie pojemności wodnej bibuły,
 - e) wykonanie oznaczenia wilgotności — 1 próba,
 - f) zestawianie wyników oraz wydawanie świadectw lub informacji;
- 7) w przypadku roślin oleistych i włóknistych (czas trwania — nie mniej niż 7 godzin):
- a) wykonanie analizy czystości i oceny zdolności kiełkowania oraz innych oznaczeń, zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych gatunków, w szczególności:
 - rzepaku,
 - gorczycy,
 - lnu,
 - słonecznika,
 - b) wykonanie analiz nie mniej niż 4 prób testowych,
 - c) wydzielenie nie mniej niż 2 prób analitycznych z prób średnich,
 - d) zestawianie wyników oraz wydawanie świadectw lub informacji;
- 8) w przypadku roślin warzywnych (czas trwania — nie mniej niż 7 godz.):
- a) wykonanie analizy czystości i oceny zdolności kiełkowania oraz innych oznaczeń, zgodnie z wymaganiami szczegółowymi dla poszczególnych grup, w szczególności:
 - cebulowych (cebuli),
 - dyniowatych (ogórka),
 - kapustnych (kapusty głowiastej białej),
 - korzeniowych (marchwi, pietruszki, selera),
 - liściowych (sałaty),
 - psiankowatych (pomidora),
 - rzepowatych (rzodkiewki),
 - strączkowych (fasoli, grochu),
 - b) wykonanie analiz nie mniej niż 1 próby testowej w każdej grupie roślin,
 - c) wydzielenie nie mniej niż 2 prób analitycznych z prób średnich,
 - d) zestawianie wyników oraz wydawanie świadectw lub informacji.

WZÓR

ZAŚWIADCZENIE

Na podstawie art. 45 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 26 czerwca 2003 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2007 r. Nr 41, poz. 271 i Nr 80, poz. 541) zaświadcza się, że

Pan(i)

urodzony(a) dnia **zamieszkały(a)**

.....
.....

w dniach **odbył(a) szkolenie przeprowadzone przez**

.....
i zdał(a) egzamin z wynikiem pozytywnym z zakresu

.....

Kierownik ośrodka szkoleniowego

**Wojewódzki inspektor ochrony roślin
i nasiennictwa**

.....

.....

....., dnia

Zaświadczenie jest ważne przez okres 5 lat, licząc od dnia jego wydania.

PIORIN